

Provincshyerne, saa kan jeg sige de Herrer, at det idetmindste for kort Tid tilbage var saaledes, at naar en Haandværksvend, som var ugift, blot laa ledig i en Maaned, blev han ilde seet af sine Colleger og af alle Andre, idet man fandt, at det var en stor Skam for ham, at han vilde ligge sin Familie til Byrde og tære paa den Smule, han forud havde tjent. Det maa imidlertid udtales, at det ikke saaledes er Tilfaeldet i Kjøbenhavn, og jeg kjender ikke saa faa Exempler paa, at unge Haandværksvende til forskjellige Tider ere uden Arbejde og da the hjem til Fader og Moder og blive ernærede af dem, ja faae maaskee endog Drillestillinger til Cigarer og til Fornøielser. Jeg siger, naar de kunne og ville gjøre det, saa er det godt, lad dem det, det er deres Sag; jeg vil ikke indskrænke Nogens Frihed, det er paa ingen Maade min Tanke, men naar den ærede Rigsdagsmand, der følger saa varmt for Arbejderne — hvad jeg i Sandhed gjør ligesaa varmt som han — vilde, ved de Forbindelser, hvori han staaer, rette sine Bestræbelser paa at gjøre haade Arbeidsgiverne og Arbejderne opmærksomme herpaa, naar han vilde sige til de unge, ugifte Arbeidere: Bliv ikke liggende hjemme, der er Brød til Jer andesteds end netop i Kjøbenhavn, saa troer jeg, at der vilde blive Brød for en stor Deel af de Haandværkere, der ere Familieforsørgere, og som ikke kunne forlade Byen. Det var kun herpaa, jeg vilde henlede Opmærksomheden; thi at dette Forhold er en stærk medvirkende Aarsag til Arbeidsløsheden, er aldeles vist. Der er maaskee ikke saa ganske lidt Arbejde, men der er for Mange om det. Men er det saaledes, er der for mange Arbeidere om det Arbejde, der kan staffles her paa Pladsen, saa bør efter min Mening de Yngre gaa bort for at søge Arbejde paa andre Steder og lade de Ældre blive tilbage.

Sagd: At der for Tiden er mere end almindelig Arbeidsløshed, troer jeg Enhver, der lever i nogen Berørelse med den arbejdende Klasse, vil have kunnet erfare; man behøver kun at gjenneføe Vandrebøgerne for de dygtigste Haandværksvende — (ikke dem, der gaae og sægte paa Landeveiene, dem taler jeg

ikke om); — de fleste have vandret Landet igennem fra den ene Ende til den anden uden noget Sted at kunne faae Arbejde. Arbeidsløsheden er imidlertid ganske vist noget forskjellig i de forskjellige Næringsveie, og det er navnlig dem, som meest paavirktes af den stedfindende større eller mindre Grad af Virus, der for Diebliffet meest lide af Mangel paa Arbejde. Forsaavidt troer jeg altsaa, at man maa være enig i, hvad der er udtalt af den ærede Minister, at nemlig denne Arbeidsløshed for en stor Deel hidrører fra Pengetrisen og fra de Coniuncturer, hvorunder vi dengang befandt os, og Spørgsmaalet er nu, hvorvidt man praktisk kan udrette Noget for at afhjælpe Arbeidsløsheden. Jeg for mit Bekommende maa tiltræde, hvad der allerede er udtalt af flere af de foregaaende Talere, at Staten i Almindelighed ikke kan gribe ind i slige Forhold; den nærmeste Træng maa ventes og ønskes afhjulpen dels ved Privates, dels ved Communnernes Interesse for Sagen. Selv om man vilde gaae en saadan Vej, som af Sykkle er antydet, nemlig at beslutte sig til at udføre saadanne større Foretagender, om hvis Gavnlighed der allerede maa være en begrundet Mening, men som man dog ellers under andre Forhold ikke i dette Diebliff vilde have paabegyndt, saa vil der derved efter Arbeidets Tilendbringelse kun fremkaldes en endnu større Arbeidsløshed. Man maa jo nemlig erindre, at naar der — for at tage ganske vilkaarlige Talstørrelser — f. Ex. var 400 Tømmervende, 400 Murervende og 400 Smedkervende, der i dette Diebliff vare arbejdsløse, og man besluttede at foretage et Arbejde som f. Ex. Kallebostrands Udbbygning, saa vilde man jo ikke netop kunne beskæftige det Antal Mennesker, der var ledigt, og man vilde heller ikke kunne uddele Arbeidet til de forskjellige Lag i samme Forhold, som Arbeidsløsheden var tilstede hos hvert enkelt af samme. Naar der f. Ex. var 400 Evende af en vis Profession, vilde man maaskee faae Brug for 600, og Følgen deraf vilde være, at der atter vilde komme et Par hundrede hertil, eller man vilde maaskee omvendt kun faae Brug for 200 af dem, medens man fik Brug for flere af de andre Classer, og naar da hele Arbeidet var fuldbendt,